

[Udenrigsministeren]

ensidig træffer nogle beslutninger, men man skal have i bagehovedet, at der som sagt ikke opstilles nogen før i slutningen af næste år.

Det var de spørgsmål, jeg konkret fik stillet. Jeg siger endnu en gang tak for indlæg-gene.

Riishøj (SF):

Jeg er blevet ordfører, fordi hr. Gert Peter-sen ikke kan være til stede, men jeg skal for-søge kort at opsummere debatten; nu får vi jo om et øjeblik en debat om nogle mere konkrete ting på området, og jeg skal prøve på at undgå at overlappe.

Det, man kan spore i denne debat, er selv-følgelig for det første alle de mange smukke ord; altså ingen kan sige, at de ikke går ind for nedrustning, alle går ind for nedrustning, ligesom alle går ind for demokrati og frihed, men man definerer de ting vidt forskelligt, og det er nok ikke overraskende; det har man kunnet observere altid.

Men så er spørgsmålet jo, hvordan man vil gøre det, og dér har vi vel nok tre grup-per: vi har en gruppe, som vil nedrustning igennem det, vi kan kalde styrke. Det er dem, der taler om nedrustning gennem sikkerhed, men man kunne lige så godt tale om nedrustning gennem overlegenhed, afpres-ning eller nedrustning gennem en sikkerheds-margen, det vil sige, man har tilstrækkelig meget til at afpresse modstanderen. Det er det synspunkt, som kommer specielt fra bor-gerligt hold, fra konservativ og venstres side, men som dækkes ind gennem pæne vendin-ger.

Den anden gruppe er den socialdemokrati-ske, som man kan sige vil nedruste gennem en dialog. Jeg tror heller ikke, at socialdemo-kratiet ønsker at støtte den amerikanske af-presningspolitik, man presses nok ind i den. Man ønsker en dialog også i koldkrigstider, men man er altså udsat for et dobbeltpres både indadtil i partiet og ikke mindst fra si-ne NATO-partners side, der gør, at man får en underlig vakkende kurs, en kurs, der reelt går ind på oprustningslinjerne i en lang ræk-ke tilfælde. Det er denne svingende kurs.

Så har man den tredje gruppe, og det er den gruppe, som jeg selv tilhører, den, man med et grimt udtryk kalder ensidig nedrust-ning. Men man kan også kalde det nedrust-ning, fordi der er andre trusler mod både

Danmarks og menneskehedens eksistens, der er væsentlig større end truslen om et sovje-tisk militært angreb, og disse trusler er jo velkendte, det er først og fremmest truslen fra den tredje verden, truslen fra miljøøde-læggelse, ressourceknaphed osv. Den trussel vurderer vi væsentligt højere, men det er en trussel, som vurderes væsentligt lavere fra anden side.

Dermed har vi også berørt de begreber, som er anvendt her, og det vil sige sådan noget, som man kalder balance og sikkerhed. Deri lægger man jo, hvad man vil. Adskillige af dem, som bruger de begreber, lægger jo reelt i balance det, at man skal have overle-genhed, man skal i hvert fald have sikkerhed for, at modparten på ingen områder er over-legen, og når man vil have en sådan sikker-hed, vil man reelt selv have en sikkerheds-marginal, en overlegenhed i forhold til mod-parten. Derfor er alle disse begreber om ba-lance og sikkerhed flokler, som kan bruges til hvad som helst politisk.

Vi har også drøftet, hvilke mekanismer der fremmer oprustningen, og dér var hr. Arne Melchior jo inde på det, vi kalder fornuften – det er fornuftstridigt at opruste – og hr. Arne Melchior troede også på, at fornuften ville sejre. Jeg er enig med hr. Steen Folke i, at det er langt mere dybtgående mekanismer, der gør sig gældende i oprustningsspillet. Dem kan vi ikke nå at forklare her, men at have tillid til, at menneskets fornuft kan sty-re denne udvikling, er en meget naiv forestil-ling. Der er langt mere dybtgående sam-fundsmekanismer bag oprustningen.

Det er naturligvis de mekanismer, der gør sig gældende i de to supermagter. I SF er vi ikke forlovet med nogen af de to supermag-ter. Der er ingen tvivl om, at begge super-magterne er under pres. Også i Sovjetuni-onen gør der sig et opinionspres gældende, ikke i den samme form som i Vesten, men med den økonomiske krise, man oplever i Østeuropa, den ressourceknaphed og de kæmpemæssige investeringer, Sovjetunionen må gøre i fødevarersektoren, i Sibirien osv., er der et virkeligt økonomisk pres på de sovjeti-ske ledere, der utvivlsomt også gør, at der ligesom i Vesten er et pres indefra for i hvert fald at dæmpe oprustningen. Vi er tilhængere af, at det pres naturligvis også kan udmøntes i uafhængige folkelige bevægelser, men man skal ikke tro på, at der ikke er et pres på le-